

Huvudman
kontaktcenter@trollhattan.se

2023-08-22
Dnr SI 2022:6164

Rektor
asa.wallén@trollhattan.se

Beslut

efter tematisk kvalitetsgranskning av grundskolors arbete för en inkluderande utbildning vid Strömlundsskolan 7-9 i Trollhättans kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning av grundskolors arbete för en inkluderande utbildning på Strömlundsskolan 7-9. Syftet är att granska skolors arbete för att skapa en tillgänglig lärmiljö som en del i en inkluderande utbildning, med särskilt fokus på de utmaningar i lärmiljön som förknippas med neuropsykiatriska svårigheter. Granskningen inriktas mot grundskolans årskurser 7-9.

Läsanvisning

Bedömningen görs i förhållande till de kvalitetskriterier Skolinspektionen tagit fram för granskningen, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. I bilaga 1 och 2 återfinns fakta om skolan samt mer information om hur granskningen genomförts. Granskningens författningsstöd återfinns i bilaga 3. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas. En skriftlig redovisning av utvecklingsarbetet begärs då också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning kan Skolinspektionen lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Strömlundsskolan i följande utsträckning:

I vilken utsträckning skapar rektor förutsättningar för att hinder i lärmiljön som förknippas med neuropsykiatriska svårigheter ska identifieras och undanröjas?

Rektorn skapar i flera delar förutsättningar för att hinder i lärmiljön som förknippas med neuropsykiatriska svårigheter ska identifieras och undanröjas

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorn behöver förbättra systematiken i arbetet med att identifiera och undanröja hinder för en tillgänglig lärmiljö med fokus på neuropsykiatriska svårigheter.
- Rektorn behöver, utifrån en behovsanalys, se till att personalen ges ytterligare kunskap om neuropsykiatriska svårigheter och de pedagogiska konsekvenser dessa kan få i lärmiljön.

I vilken utsträckning präglas undervisningen av tillgänglighet, så att de konsekvenser som förknippas med neuropsykiatriska svårigheter motverkas?

Undervisningen präglas i flera delar av tillgänglighet, så att de konsekvenser som förknippas med neuropsykiatriska svårigheter motverkas.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Lärarna behöver se till att tillsammans med specialpedagogisk kompetens ytterligare utveckla den pedagogiska tillgängligheten för elever som har neuropsykiatriska svårigheter.
- Lärarna behöver, i samverkan med rektorn, se till att undervisningen blir mer fysiskt tillgänglig för elever som har neuropsykiatriska svårigheter.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 2024-02-22 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena och resultat av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 4) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till dokument.goteborg@skolinspektionen.se eller per post till Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr SI 2022:6164) i de handlingar som sänds in samt ange skolans och huvudmannens namn.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

I vilken utsträckning skapar rektor förutsättningar för att hinder i lärmiljön som förknippas med neuropsykiatriska svårigheter ska identifieras och undanröjas?

Inom detta område granskas hur rektor förankrar en värdegrund som bygger på alla elevers lika värde där olikheter ses som en tillgång och där ett tillgänglighetsperspektiv finns med vid relevanta beslut. Vidare granskas om rektor leder ett systematiskt arbete för en tillgänglig lärmiljö som särskilt motverkar de konsekvenser som förknippas med neuropsykiatriska svårigheter. I det ingår att organisera verksamheten så att nödvändiga förändringar möjliggörs samt att rektor skapar förutsättningar för att personalen ska kunna implementera nyvunna kunskaper i ett kollegialt lärande.

Området omfattar även om rektor identifierar behov av kompetensutveckling och ser till att åtgärder vidtas för att stärka personalens kompetens i att upptäcka och undanröja hinder kopplade till neuropsykiatriska svårigheter i elevernas lärmiljö samt om rektor skapar förutsättningar för personalen att delta i sådan kompetensutveckling.

Skolinspektionen bedömer följande: Rektor skapar i flera delar förutsättningar för att hinder i lärmiljön som förknippas med neuropsykiatriska svårigheter ska identifieras och undanröjas, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att rektorns målsättning om en tillgänglig utbildning är förankrad hos personalen. Rektorn leder och organiserar ett visst systematiskt tillgänglighetsarbete där en del förutsättningar finns för att både identifiera och undanröja de hinder i lärmiljön som finns för elever som kan ha neuropsykiatriska svårigheter. Arbetet kan emellertid utvecklas så att hinder för en tillgänglig lärmiljö undanröjs på en mer övergripande nivå. Det finns även vissa otydligheter i roll- och ansvarsfördelningen i skolans arbete med att tillhandahålla tillgängliga lärmiljöer. Rektorn ser till att det finns vissa förutsättningar för ett kollegialt lärande hos personalen så att nyvunna kunskaper kan införlivas i undervisningen, men förutsättningarna kan förbättras. Härtill ser rektorn till viss del till att kompetensutvecklingsinsatser genomförs utifrån en behovsanalys för att öka personalens kunskap om neuropsykiatriska svårigheter, men det finns behov av ytterligare insatser så att kunskapen ger avtryck i undervisningen.

Målsättning och arbetsprocesser

Vid granskningen framkommer att rektorn har förankrat en målsättning om en tillgänglig utbildning hos personalen. Rektorn säger i intervju att hen tydligt förmedlar till personalen att alla elever har rätt till en undervisning som fungerar för dem. Såväl lärarna som elevhälsan uppger att rektorn kommunicerar ett tydligt mål om att alla elever ska nå en god måluppfyllelse och få en undervisning som utgår från och möter deras behov. Kommunikation och arbete med denna målsättning sker i skolenhetens mötesstruktur som bland annat består av möten med lärarna för respektive arbetslag och socialpedagog, specialpedagog och rektorn. Vidare sker så kallade stormöten på skolan där samtlig personal informeras om gemensamma arbetssätt. Det finns också förutsättningar för personalen att diskutera kvalitetsfrågor i undervisningen i samband med tid som är avsatt för kontinuerlig kompetensutveckling.

På skolan finns ett visst arbete för att identifiera hinder för en tillgänglig lärmiljö för elever som kan ha neuropsykiatriska svårigheter. Lärare och elevhälsan säger i intervju att de tar reda på eventuella hinder i lärmiljön genom överlämningar från elevhälsa och lärare när elever börjar i årskurs sju. Lärarna säger vidare att de innan skolstart ofta har kontakt med vårdnadshavare till elever som har särskilda behov för att tillsammans samtala om vårdnadshavarnas förväntningar på skolan. Lärarna följer även upp hur undervisningen fungerar för eleverna några veckor efter skolstart. Elevhälsan och rektorn uppger emellertid att överlämningarna som sker kan förbättras ytterligare om de kan få till en ökad systematik och därigenom bättre fångar upp det som är särskilt relevant när det gäller elevernas behov. De behöver också arbeta för att alla lärare verkligen använder sig av den information som överlämnats om eleverna när de utformar undervisningen i de olika klasserna. Elevhälsan säger också att för en del elever som kan ha neuropsykiatriska svårigheter skulle det vara en fördel om de startade överlämningarna tidigare under vårterminen inför att eleverna börjar i årskurs sju.

Rektorn ser till att insatser genomförs för att hinder för en tillgänglig utbildning undanröjs. Rektorn säger i intervju att de vid schemaläggningen fokuserar på att främja social tillgänglighet, bland annat genom att undvika att för många elever eller vissa elevgrupper har rast samtidigt. Rektorn berättar vidare att de på skolan även ser över otrygga platser och hur de kan arbeta för en ökad trygghet för eleverna så att den sociala tillgängligheten blir bättre. Det kan bland annat handla om att eleverna ska vara trygga i klassrummen och i övrigt under skoldagen och att eleverna vid behov får hjälp och stöd att ta sig mellan lokalerna på ett tryggt sätt. Det kan också handla om att undanröja de fysiska hinder de sett i lokalerna som kan gälla exempelvis elevernas matsituation. Rektorn ser också tillsammans med elevhälsan över vilka elever som eventuellt behöver ytterligare stöd i undervisningen.

Rektorn berättar att fokus i skolenhetens utvecklingsarbete har varit hur de kan anpassa undervisningen efter elevernas behov genom att i högre utsträckning differentiera undervisningen. Arbetet sker framförallt vid ett tillfälle för kompetensutveckling i veckan och leds av tre rektorer som är ansvariga för skolans tre skolenheter. Lärarna har i samband med kompetensutvecklingsinsatsen läst en bok om differentierad undervisning och har därefter kommit överens om att prova nya metoder i undervisningen. I detta sammanhang följer de upp vad som är framgångsrikt med fokus på vad det är som fungerar, vad läraren gör och varför det fungerar bra i vissa ämnen och grupper. Rektorn säger att uppföljning har visat att en del lärare har varit mer framåt i att testa nya metoder och strategier än andra och att lärarna skulle behöva observera varandras undervisning så att de kan lära av varandra. De har därtill sett att undervisningen, utöver att vara mer differentierad, också behöver vara mer lärarstyrd med en tydlig struktur som eleverna känner igen i de olika klassrummen. Andra områden som behöver utvecklas är enligt rektorn hur de kan arbeta med ett språkutvecklande arbetssätt.

Rektorn har visserligen sett till att det finns ett visst arbete med att undanröja hinder för en tillgänglig lärmiljö, men arbetet kan förbättras. Rektorn berättar att för att få till en bättre samverkan mellan lärare och elevhälsan har hen skapat en mötesstruktur som ska bidra till detta. Mötesstrukturen innebär bland annat att elevhälsan har kontinuerliga möten där de tar upp enskilda elevärenden men också möten där de arbetar med ett visionärt och långsiktigt perspektiv som också omfattar de andra enheterna på Strömlundsskolan. Vidare består mötesstrukturen bland annat av kontinuerliga möten där rektorn, specialpedagogen och socialpedagogen i elevhälsan träffar mentorer för elever i respektive årskurs. Då tar de bland annat upp frågor som närvaro och frånvaro samt hur de kan anpassa undervisningen efter elevernas behov. Elevhälsan berättar emellertid att det är svårt att få till förbättringar för en tillgänglig utbildning på en mer övergripande nivå trots att de har fått förutsättningar för en tydligare samverkan med mentorer. De säger att diskussionerna med mentorerna till stor del handlar om enskilda elevärenden och att de stannar på individnivå även om de också berör förändringar på gruppnivå, så som hur de ska få till en röd tråd i undervisningen, uppstart av lektioner och hur grundläggande rutiner och ramar skapas i klassrummet. De säger vidare att de tillsammans med lärarna uppmärksammar behov hos eleverna och svårigheter i undervisningen men att lärarna ännu inte vidtar så mycket konkreta åtgärder utifrån de samtalen. Elevhälsan säger också att det saknas en systematik i arbetet när det gäller att följa upp vad som är gynnsamt i undervisningen för elever som kan ha neuropsykiatriska svårigheter. Vidare säger de också att detta får till följd att många elever får hela eller delar av sin undervisning i skolans så kallade flexgrupp, "SAL 10". Detta är enligt elevhälsan emellertid ingen hållbar och framkomlig väg eftersom de ser att andelen elever som behöver hjälp och stöd i SAL 10 tenderar att öka. Färre elever skulle behöva få stöd i SAL 10 om undervisningen gjordes mer tillgänglig i ordinarie undervisningsgrupp enligt elevhälsan. De säger att arbetet

med att möta elevernas olika behov i klassrummet behöver utvecklas och att det varierar bland lärarna hur väl de lyckas möta elevernas behov i klassrummet. Elevhälsan säger också att skolenhetens komprimerade schema innebär svårigheter för eleverna att ställa om mellan olika ämnen och att hinna ta sig till olika klassrum mellan lektionerna. Det får till följd att en del elever inte mår med situationen och att de inte går till lektionerna. De säger att alla på skolan är medvetna om detta och att de pratar om det för att hitta lösningar.

Granskningen visar att det finns vissa otydligheter i roll- och ansvarsfördelningen bland personalen när det gäller tillgänglighetsarbetet på skolan. Rektorn uppger att skolenhetens elevhälsoplan ännu inte har implementerats och tydliggjorts för samtlig personal. Elevhälsan säger att det finns behov av att tydliggöra vissa rutiner i planen, som exempelvis hur extra anpassningar och beslut om åtgärdsprogram ska kommuniceras till undervisande lärare. De säger att det är mentorer som ansvarar för att sådan information kommuniceras med de lärare som undervisar eleverna men att det inte alltid sker. Elevhälsan uppger vidare att mentorerna har ett uppdrag att signalera till elevhälsan när svårigheter uppstår för eleverna. De säger också att det inte är likvärdigt bland mentorer hur detta uppdrag tas om hand och att det kan bero på att uppdraget för mentorerna inte är helt tydliggjort. Lärare uppger att det skulle behövas mer transparens mellan lärare och elevhälsans olika funktioner på skolan. De säger vidare att alla lärare som undervisar eleverna inte alltid får information om elevernas behov, även om det är mentorernas ansvar att informera samtliga undervisande lärare om dessa. Elevhälsan säger att de sett tendenser till att lärare ger uttryck för att någon annan ska ta hand om elever när svårigheter uppstår, däribland elever som kan ha neuropsykiatriska svårigheter. De säger därtill att det inte helt och hållet är tydligt i organisationen när elevhälsan ska ta vid för att ge eleverna det stöd de behöver. Enligt elevhälsan behöver de på skolenheten arbeta för en samsyn hos lärarna när det gäller skolans ansvar för att möta elevernas behov.

Granskningen visar att rektorn har skapat vissa förutsättningar för ett kollegialt lärande, men arbetet kan utvecklas så att lärandet kan ge avtryck i undervisningen. Rektorn, elevhälsan och lärare uppger att personalen har förutsättningar till ett kollegialt lärande och att det sker genom den mötesstruktur som rektorn har tagit fram för skolenheten. Dessa möten innebär bland annat att mentorer, specialpedagog, socialpedagog och rektorn träffas varannan vecka för att exempelvis ta upp hur de kan möta elevernas behov i undervisningen. Elevhälsan och lärare säger dock i sammanhanget att de inte samtalar så mycket om vad de kan utveckla i undervisningen på en mer övergripande nivå i de mötesforum som finns, även om de tillsammans med lärarna identifierar behov och svårigheter som eleverna har. Lärarna säger att den tid för kompetensutveckling och kollegialt lärande som de har på torsdagar ligger sent på eftermiddagen och att de inte är så mottagliga på den tiden.

Kompetensutveckling

Vid granskningen framkommer att rektorn har identifierat behov av kompetensutvecklingsinsatser för att öka personalens kunskap om neuropsykiatriska svårigheter. Kompetensutvecklingsinsatser har också genomförts men dessa är inte alltid anpassade till de behov olika lärare har. Av inskickat underlag och av intervjuer med rektorn, elevhälsan och lärare framgår att personalen mellan åren 2019 till och med 2021 har fått kompetensutveckling om neuropsykiatriska svårigheter genom att all pedagogisk personal har fått ta del av specialpedagogiska skolmyndighetens (SPSM) studiepaket om neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Vidare framgår av inskickat underlag att skolans elevhälsoteam höll i denna kompetensutveckling och att syftet med insatsen var att skapa goda inlärningsmiljöer för eleverna. Rektorn berättar att i samband med insatsen togs också en gemensam struktur och rutiner för lektionerna fram så att eleverna ska uppleva en förutsägbarhet och veta vad som förväntas av dem. Lärarna har också läst aktuell skolforskning och har sedan tillsammans reflekterat över undervisningen och hur den görs meningsfull och tillgänglig för eleverna. Rektorn berättar att det för närvarande pågår en insats där lärarna arbetar med temat differentierad undervisning och att de även arbetar med att utveckla ett så kallat språkutvecklande arbetssätt. Rektorn, lärare och elevhälsa säger att personalen har god kunskap om neuropsykiatriska svårigheter men att deras kompetens för att undanröja hinder för elever med sådana svårigheter kan förbättras. Lärare säger att de visserligen har fått kompetensutveckling som handlar om neuropsykiatriska svårigheter, men att den inte varit tillräcklig. Detta gäller exempelvis kompetensutveckling kring hur de kan planera och genomföra undervisningen för elever som har läs- och skrivsvårigheter. Lärarna ger också uttryck för att den kompetensutveckling som de får när det gäller differentierad undervisning inte fullt ut är relevant för dem, exempelvis för att den inte alltid är riktad till undervisning av eleverna i årskurserna sju till nio. De uttrycker också att kompetensutvecklingen skulle kunna vara mer behovsstyrd utifrån lärarnas befintliga kompetens. Elevhälsan säger att det bland lärarna finns en teoretisk kunskap på grundläggande nivå om neuropsykiatriska svårigheter. De säger emellertid i sammanhanget att lärarna kan sakna kunskap om hur de exempelvis ska bemöta elever som är utåtagerande eller hur klassrum ska utformas för att undanröja fysiska hinder i lärmiljön. Elevhälsan säger vidare att de på skolenheten skulle behöva ha en samsyn när det gäller metoder och strategier för elever som har svårigheter att koncentrera sig och vilka åtgärder som kan vidtas för elever som exempelvis har läs- och skrivsvårigheter.

Granskningen visar även att personalen har fått kompetensutveckling om hur neuropsykiatriska svårigheter kan ta sig uttryck hos flickor respektive pojkar, men det finns behov av att genomföra ytterligare insatser. Lärare och rektorn säger att de i samband med att de tog del av SPSM:s material om neuropsykiatriska funktionsnedsättningar även samtalade om hur dessa kan ta sig olika uttryck hos pojkar och

flickor. Lärare uppger att de också för diskussioner i verksamheten om förutsättningar för flickor respektive pojkar men att diskussionerna inte har en särskild koppling till elever med neuropsykiatriska svårigheter. Rektorn säger i sammanhanget att lärarna behöver mer kunskaper om hur neuropsykiatriska svårigheter kan ta sig uttryck hos flickors och pojkars och det finns en plan för insatser för detta under nästkommande läsår.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorn behöver förbättra systematiken i arbetet med att identifiera och undanröja hinder för en tillgänglig lärmiljö med fokus på neuropsykiatriska svårigheter.

Skolinspektionens granskning visar att rektorns organisering av verksamheten inte alltid omfattar ett systematiskt arbete så att hinder för en tillgänglig utbildning identifieras och undanröjs. Det finns visserligen arbetsprocesser som syftar till att identifiera och undanröja hinder för en tillgänglig utbildning på elevnivå men arbetet med att utveckla undervisningen på en mer övergripande nivå med fokus på neuropsykiatriska svårigheter behöver förbättras. Uppföljning av de insatser som genomförs behöver också ske för att se vilka insatser som är gynnsamma för elever som kan ha neuropsykiatriska svårigheter. Granskningen visar därtill att det finns vissa otydligheter i roll- och ansvarsfördelningen bland personalen när det gäller tillgänglighetsarbetet på skolan, exempelvis får inte elevhälsans uppdrag att stötta lärarna i att tillgängliggöra undervisningen fullt genomslag. Härtill fungerar mentors tilldelade ansvar att förmedla elevers behov till undervisande lärare inte fullt ut vilket kan innebära att elever som kan ha neuropsykiatriska svårigheter inte får sina behov tillgodosedda.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn inleder ett arbete för att förbättra systematiken i skolans arbete i vilket det ingår att följa upp vilka insatser som fungerar när det gäller att undanröja hinder i lärmiljön för elever med neuropsykiatriska svårigheter. Uppföljningen behöver även ske utifrån ett fokus på grupp- och organisationsnivå. I detta arbete kan rektorn med fördel använda den kompetens som elevhälsans personal besitter. Därutöver behöver rektorn se till att roll- och ansvarsfördelningen mellan lärare och elevhälsa förtydligas i arbetet med att göra undervisningen tillgänglig.

- Rektorn behöver, utifrån en behovsanalys, se till att personalen ges ytterligare kunskap om neuropsykiatriska svårigheter och de pedagogiska konsekvenser dessa kan få i lärmiljön.

Skolinspektionen granskning visar att även om rektorn har sett till att insatser genomförs för att öka personalens kunskaper om neuropsykiatriska svårigheter behövs ytterligare kompetensutveckling. De insatser som har genomförts har inte alltid utgått från de olika behov lärare kan ha av kompetensutveckling och har inte alltid varit inriktad mot årskurserna 7-9. Vidare kan mer insatser behövas för att öka personalens kunskaper om och läs- och skrivsvårigheter samt koncentrations-svårigheter.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn i dialog med personalen ytterligare tar reda på vilka behov av kompetensutvecklingsinsatser som behövs för att öka personalens kunskap om neuropsykiatriska svårigheter och vilka pedagogiska konsekvenser dessa kan få i lärmiljön. Rektorn behöver därefter se till att insatser genomförs och att en uppföljning sker om insatserna ger effekt i undervisningen.

I vilken utsträckning präglas undervisningen av tillgänglighet, så att de konsekvenser som förknippas med neuropsykiatriska svårigheter motverkas?

Inom detta område granskas hur lärarna, tillsammans med specialpedagogisk personal, arbetar för att göra undervisningen pedagogiskt tillgänglig med särskilt fokus på neuropsykiatriska svårigheter. Granskningen omfattar vidare om lärarna arbetar med att skapa en motiverande och engagerande undervisning utifrån olika elevers behov.

Granskningen omfattar också om lärarna arbetar för en socialt tillgänglig undervisning genom att främja delaktighet, samspel och gemenskap. Detta innefattar om lärarna genomför undervisningen på ett sätt som underlättar sociala situationer utifrån kunskap om neuropsykiatriska svårigheter. Vidare om personalen ser till att olikheter framhålls som något positivt där eventuella negativa attityder kopplade till neuropsykiatriska svårigheter synliggörs och problematiseras.

Granskningen omfattar också om lärarna arbetar för en fysisk tillgänglig undervisning utifrån kunskap om neuropsykiatriska svårigheter, det vill säga att aspekter som ljus, ljud, luft, visuell miljö och framkomlighet är omhändertagna och ordnade för att ge stöd till elevernas lärande.

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen präglas i flera delar av tillgänglighet, så att de konsekvenser som förknippas med neuropsykiatriska svårigheter motverkas.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att lärarna till viss del tar reda på och utgår från elevernas behov och från kunskaper om neuropsykiatriska svårigheter för att göra undervisningen tillgänglig. Arbetet kan emellertid utvecklas genom att lärarna än bättre tar reda på elevernas behov i samband med exempelvis överlämningar. Lärarna ser även till att det finns en tydlig struktur i undervisningen, men strukturen kan bli ännu tydligare. Lärarna behöver därtill genom samverkan med specialpedagogisk personal stärka arbetet ytterligare så att undervisningen och de arbetssätt som används är bättre anpassade efter de behov eleverna har med fokus på neuropsykiatriska svårigheter. Granskningen visar vidare att lärarna använder strategier för att skapa samspel och delaktighet i undervisningen där olikheter ses som en tillgång för att göra undervisningen socialt tillgänglig. Därtill tar lärarna till viss del hänsyn till fysiska aspekter vid planering och genomförande av undervisningen. Emellertid är undervisningen inte alltid fysiskt tillgänglig för elever med neuropsykiatriska svårigheter.

Pedagogisk tillgänglighet

Granskningen visar att lärarna till viss del tar reda på elevernas behov men att arbetet kan utvecklas genom att lärarna än bättre tar reda på elevernas behov i samband med överlämningar när eleverna börjar i årskurs sju. Lärare säger i intervju att de tar reda på vilka eventuella hinder som finns i lärmiljön genom överlämningar när elever slutar i årskurs sex och börjar i årskurs sju, vilket framgår ovan. Elevhälsan säger i intervju att de i samband med överlämningar kan bli bättre på att kartlägga elevernas behov systematiskt. De säger vidare att det kunde vara gynnsamt för en del elever om överlämningarna startade tidigare och att lärare som undervisar i mellanstadiet respektive högstadiet skulle kunna samverka för att förbättra övergångarna. Elevhälsan och lärare säger i sammanhanget att det till viss del sker möten där elever som ska börja i årskurs sju redan i årskurs sex får lära känna vissa lärare på högstadiet. Elevhälsan säger dock att dessa lösningar beror på enskilda lärares intresse och vilja och att det inte styrs organisatoriskt på ett systematiskt sätt. Även rektorn uppger att överlämningarna kan bli än bättre genom att fokusera på det mest relevanta vid överlämningarna.

Granskningen visar vidare att lärarna i olika omfattning ser till att utforma och variera undervisningen efter elevernas behov. Elevhälsan uppger att många lärare tar emot information som ges om elevers behov i undervisningen vid överlämningar, men att det också finns lärare som bortser från sådan information vilket leder till att alla elever inte alltid får sina behov tillgodosedda. De säger vidare att ibland kan lärare anse att eleverna ska få en nystart på högstadiet och att det är anledningen till att lärarna ibland bortser från informationen vid överlämningarna. Elevhälsan uppger vidare att lärarna generellt sett ser till att variera undervisningen, men att det är olika hur väl de lyckas med det utifrån elevernas behov. Orsaker till att det skiljer sig åt mellan lärare hur väl de varierar undervisningen kan enligt elevhälsan handla om att lärarna inte riktigt vet hur de ska göra för att skapa variation, men också om att de upplever att de inte har tid att variera undervisningen. Elevhälsan

säger vidare att elever uppger att det är långa lektioner och genomgångar som gör att de har svårt att koncentrera sig. Det finns också elever som säger att de ofta behöver skriva mycket och att det är svårt för dem, särskilt i vissa ämnen. Elevhälsan uppger att de har påtalat för lärare att lektionerna innehåller långa genomgångar och att det utgör ett hinder för en del av eleverna. I dessa sammanhang uppger dock en del lärare att om de har kortare genomgångar och längre pass med ett annat innehåll så arbetar inte eleverna. Elevhälsan säger också att lärarna inte alltid vet hur de ska göra för att utforma och variera undervisningen efter elevernas behov. Det kan handla om att elever exempelvis har svårigheter att läsa vissa texter och att lärarna istället för att tillhandahålla en alternativ text låter eleverna lyssna på texter, vilket inte alltid är en adekvat åtgärd för eleverna. De säger att syftet visserligen är att eleverna ska bibehålla koncentrationen, men att elever tenderar att istället tappa koncentrationen eftersom åtgärden inte utgår från elevens faktiska behov. Elevhälsan säger att en del lärare ger eleverna ett anpassat material utifrån deras behov och att en del lärare också ger eleverna möjligheter att arbeta avskilt. De säger även att det finns skärmar att använda, men att de oftast inte finns i klassrummet. Därtill är det en del lärare som ger eleverna bildstöd och möjlighet till kortare raster vid behov. Lärarna å sin sida säger att de utifrån elevernas behov arbetar med placeringar i klassrummen, anpassar prov och ger elever individuella anvisningar innan lektionen startar. De säger också att de anpassar uppgifter utifrån elevernas behov genom att exempelvis tillhandahålla stödmodeller. Stödmodellerna är framtagna för att underlätta för eleverna att genomföra större uppgifter och kan exempelvis innefatta vilka ord eleverna förväntas ha med i sina svar. Alla elever har tillgång till stödmodellerna och eleverna använder dem i den utsträckning de behöver. Lärarna berättar också att de anpassar uppgifter efter eleverna behov vilket kan innefatta att de undviker uppgifter med alltför öppna svar och att de hjälper elever att komma igång med uppgifter. Vidare säger de att eleverna har tillgång till lärverktyg som exempelvis inläst material och att specialpedagogen tillhandahåller anpassat material till en del elever.

Granskningen visar vidare att lärarna ser till att det till viss del finns en tydlig struktur i undervisningen men att strukturer kan behöva utvecklas ytterligare. Lärare, elevhälsan och rektorn säger i intervju att de har kommit överens om en gemensam lektionsstruktur där de bland annat skriver upp vad lektionen ska innehålla samt vilken tidsåtgång som beräknas. De säger också att de gått igenom detta vid utbildningar. De är överens om en gemensam struktur och policy kring hur de möter elever och de vet att detta särskilt kan gynna elever med neuropsykiatriska svårigheter. Lärare berättar också att de hälsar på varje elev individuellt när de kommer in i klassrummet för att uppmärksamma varje elev. Lärarna berättar vidare att de ska ha ett tydligt avslut vid lektionerna för att eleverna ska ges möjlighet att gå ner i varv och där lärarna ska prata med eleverna om vad som händer vid nästa lektion. Lärarna samlar också in mobiltelefoner i samband med undervisningen. De ger även eleverna återkoppling direkt i undervisningen så att eleverna vet om de är på rätt väg i sitt lärande.

Elevhälsan säger emellertid att ett hinder i den pedagogiska lärmiljön är skolenhetens lärplattform där elever och vårdnadshavare har svårt att hitta rätt information och där lärarna kommunicerar information på olika sätt. De säger att vissa elever får hjälp med att navigera i lärplattformen men att det vore bättre om tillgängligheten i lärplattformen kunde öka så att fler kunde använda den på egen hand. Rektorn säger i intervju att de på skolenheten har en gemensam struktur i undervisningen och att många anpassningar sker på individnivå men att det finns en utvecklingspotential att ytterligare utveckla strukturen så att undervisningen blir tillgänglig för fler elever.

Social tillgänglighet

Vid granskningen framkommer att lärarna har strategier för att undanröja sociala hinder i elevernas lärmiljö. Lärare uppger i intervju att stora sammanhang, många intryck och svårigheter med samarbete och relationer kan utgöra sociala hinder för elever med neuropsykiatriska svårigheter. De säger att svårigheter kan uppstå för att eleverna har svårt att tolka situationer med jämnåriga och att det leder till konflikter som i sin tur kan skapa oro i samband med lektioner. Enligt lärarna söker eleverna gärna upp lärarna för att få stöd eftersom relationer med vuxna i regel fungerar bättre. Då pratar lärarna med eleverna om det inträffade och stöttar dem för att skapa trygghet. Lärarna berättar att de vid dessa tillfällen exempelvis kan följa eleverna till nästa lektion och se till att en annan vuxen tar emot dem och på så sätt skapa trygghet för eleverna. Lärarna uppger att de för att undanröja sociala hinder för eleverna bland annat ser till att eleverna har fasta placeringar i klassrummet. Ett socialt perspektiv finns enligt lärare och rektorn också alltid med när lärare i undervisningen delar in elever i grupper eller par. Lärarna tar då de hänsyn till vilka elever som fungerar väl i ett samarbete. Lärarna berättar också att eleverna får träna sig i att samarbeta med andra elever än de vanligen umgås med. Även i dessa sammanhang ser lärarna till att eleverna får arbeta med elever som de känner sig trygga med. Elevhälsan säger att lärarna pratar med varandra om strategier för att skapa en socialt tillgänglig undervisning men att elevhälsan inte samverkar så mycket med lärarna i detta arbete. Rektorn säger att de på skolenheten ser över hur elever som har neuropsykiatriska svårigheter kan vara trygga och att det bland annat handlar om att de ska ha möjlighet att kunna gå undan för att ta en paus och återhämta sig, exempelvis i SAL 10. Det finns också personal som lotsar elever mellan klassrum och lektioner.

Lärarna säger att de poängterar för eleverna att elever är bra på olika saker och lyfter fram elevernas styrkor. Lärarna stöttar eleverna i hur de kan hjälpas åt att bli bättre istället för att trycka ned varandra. Elever som börjar i årskurs sju får också göra övningar som skapar gemenskap och trygghet i grupperna. Lärarna och rektorn berättar också att eleverna initialt inte delas in i förbestämda klasser när de börjar i årskurs sju. Istället är eleverna indelade i olika grupper som ger dem bättre möjlighet till flexibilitet när det kommer till att bryta och byta gruppkonstellationer om lärare, elevhälsan och rektorn ser att det är mer gynnsamt för eleverna. Rek-

torn säger att de prövat detta under läsåret och att upplägget kommer att utvärderas. Elevhälsan och rektorn säger att det finns ett generellt värdegrundsarbete på skolenheten som genomsyrar undervisningen och att de för närvarande bland annat arbetar målmedvetet för att motverka ett negativt språk och nedsättande kommentarer elever emellan.

Fysisk tillgänglighet

Granskningen visar att lärarna till viss del tar hänsyn till fysiska aspekter vid planering och genomförande av undervisningen men att undervisningen trots detta inte alltid är fysiskt tillgänglig för elever med neuropsykiatriska svårigheter. Elevhälsan berättar att den fysiska tillgängligheten diskuteras mycket på skolenheten. Det finns vissa begränsningar i och med att skolan är gammal och om- och tillbyggd och på så sätt inte stödjer en fysiskt tillgänglig miljö. Elevhälsan berättar att de på skolenheten försöker se möjligheter trots att skolan är trång i förhållande till antalet elever. De säger emellertid att det är vanligt att deras diskussioner med lärarna stannar vid att lärarna beklagar sig över lokalernas utformning och de ger uttryck för att de hinder som finns inte går att åtgärda. Elevhälsan säger att de har en viktig funktion att föra vidare diskussion med lärarna om den fysiska tillgängligheten. Lärare och rektorn säger i intervju att de arbetar med klassrumsplaceringar av elever som ett sätt att ta hänsyn till deras behov i den fysiska lärmiljön. Exempelvis kan någon elev ha svårt att ha elever bakom sig och då tar lärarna hänsyn till det. Lärare säger också att vissa elever kan ha svårt att hitta mellan klassrum och att lärarna då hjälper dem med det. Elever som har behov av avskildhet kan få sitta avskärmat i vissa klassrum och sammanhang, men det saknas skärmar i en del klassrum. Lärarna menar att de har svårt att ge eleverna det stöd de behöver om de sitter i gruppum. Rektorn säger att klassrummen på skolan ser olika ut och att hen tillsammans med personalen har önskemål om exempelvis större klassrum och tillgång till gruppum. Rektorn uppger att det är viktigt att de gör vad de kan utifrån de förutsättningar de har och att lärarna exempelvis möblerar och placerar bänkar och bord på ett sätt som gynnar lärandet. Rektorn säger att det inte är så mycket saker i salarna och att de försöker ha det avskalat med en god ordning så att elever inte ska störas av synintryck.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Lärarna behöver, tillsammans med specialpedagogisk personal, se till att ytterligare utveckla den pedagogiska tillgängligheten för elever som har neuropsykiatriska svårigheter.

Granskningen visar att undervisningen inte alltid är pedagogiskt tillgänglig för elever som har neuropsykiatriska svårigheter. Det finns visserligen ett arbete inriktat

på individnivå för att tillgodose elevers behov av struktur och variation i undervisningen men det är inte alltid som de anpassningar genomförs som elever kan behöva. Detta kan bland annat bero på att elevernas behov inte alltid kartläggs i samband med överlämningar. Vidare tar inte alla lärare aktivt del av den information som ges om elever i samband med överlämningar och därmed anpassas och varierar inte alltid undervisningen efter elevernas behov.

Skolinspektionen rekommenderar därför lärarna att tillsammans med specialpedagogisk personal ytterligare utveckla systematiken för att ta reda på elevernas behov och utifrån dessa anpassa arbetssätt och struktur. I detta arbete kan förslagsvis lektionsobservationer genomföras tillsammans med specialpedagogisk personal i arbetet med att utveckla lärarnas undervisningsmetoder. Vidare kan samtal föras i arbetslaget tillsammans med specialpedagogisk personal kring hur individuella lösningar kan vara möjliga att genomföra på gruppnivå för att på så sätt få en varierad undervisning. I utvecklingsarbetet kan skolan med fördel använda det stödmaterial SPSM (Specialpedagogiska skolmyndigheten) har som är inriktat mot neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

- Lärarna behöver, i samverkan med rektorn, se till att undervisningen blir mer fysiskt tillgänglig för elever som har neuropsykiatriska svårigheter.

Skolinspektionens granskning visar att arbetet med att göra undervisningen fysiskt tillgänglig för elever som har neuropsykiatriska svårigheter är begränsat. Samtalen om en fysiskt tillgänglig miljö stannar allt för ofta vid vissa förhållanden som är svåra för personalen att påverka, exempelvis behov av ny- eller ombyggnation. Det är emellertid viktigt att personalen inte stannar vid att hänvisa till sådana förhållanden utan vidtar relevanta åtgärder utifrån de behov och förutsättningar som råder på skolan. Bland annat ges elever som behöver arbeta ostört inte alltid möjlighet till det. Vidare finns det exempelvis visserligen tillgång till skärmar, men dessa används inte alltid av lärare trots att det finns behov av det. Skolan har inte heller tagit ett samlat grepp för att förbättra den visuella miljön eller för att se till att möbleringen i klassrummen bidrar till en fysiskt tillgänglig miljö. Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn, i samverkan med lärarna, utvecklar arbetet med att skapa en fysiskt tillgänglig undervisning utifrån identifierade behov.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av Kristina Svensson.

Katrin Söderlind har varit föredragande i ärendet.

I den slutgiltiga handläggningen av ärendet har även utredare Susanne Nordberg deltagit.

Bilaga 1: Bakgrundsuppgifter

Denna granskning genomförs i 30 skolor runt om i landet, i urvalet ingår såväl enskilda som kommunala huvudmän. Strömlundsskolan i Trollhättans kommun ingår i denna granskning. Enligt uppgifter från rektorn går 218 elever på skolenheten som omfattar årskurserna sju till nio.

Skolinspektionen granskade Strömlundsskolan den 24 och 26 maj 2023. Granskningen genomfördes av utredarna Katrin Söderlind och Susanne Nordberg.

Bilaga 2: Underlag för bedömning tematisk kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Elevintervjuer
- En gruppintervju med lärare
- En gruppintervju med elevhälsan
- En intervju med rektor
- Skriftlig information som har begärts in från rektorn
- Lektionsobservationer och observationer i lärmiljön

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från granskningen för faktakontroll.

Mer information om den tematiska kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: [Skolors arbete för en inkluderande utbildning - fokus på tillgänglighet i lärmiljön kopplat till neuropsykiatriska svårigheter \(skolinspektionen.se\)](https://skolinspektionen.se/om-skolinspektionen/arbete-för-en-inkluderande-utbildning-fokus-på-tillgänglighet-i-lärmiljön-kopplat-till-neuropsykiatriska-svårigheter)

Bilaga 3: Författningsstöd

Utgångspunkter

Utbildningen inom skolväsendet syftar enligt **skollagen** (2010:800) till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen (1 kap. 4 § skollagen).

Enligt **förarbetena** bör Sveriges internationella förpliktelser när det gäller de mänskliga rättigheterna vara vägledande för och genomsyra hela skolväsendet (prop. 2009/10:165 s 221). Sådana förpliktelser finns bl.a. i **Förenta Nationernas konvention om barnets rättigheter** (barnkonventionen), som gjorts till svensk lag genom lagen (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter. Enligt barnkonventionen har alla barn rätt till utbildning (artikel 28). Rättigheterna enligt barnkonventionen ska tillförsäkras varje barn, utan åtskillnad av något slag och oavsett exempelvis barnets kön eller funktionsnedsättning (artikel 2).

Sverige har även ratificerat **Förenta Nationernas konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning** (SÖ 2008:26). Enligt konventionen ska konventionsstaterna säkerställa bl.a. att personer med funktionsnedsättning, på lika villkor som andra, får tillgång till en inkluderande och kostnadsfri grundutbildning av kvalitet. Skälig anpassning ska erbjudas utifrån personliga behov och personer med funktionsnedsättning ska ges nödvändigt stöd inom det allmänna utbildningssystemet. Ändamålsenliga individanpassade stödåtgärder ska erbjudas i miljöer som erbjuder största möjliga kunskapsrelaterade och sociala utveckling som är förenlig med målet fullständig inkludering (artikel 24). I **den allmänna kommentaren** till artikel 24 anges bl.a. att inkluderande utbildning är en grundläggande mänsklig rättighet för alla elever. Inkluderande utbildning är resultatet av en pågående process där aktörerna åtagit sig att arbeta proaktivt med att undanröja hinder som motverkar rätten till utbildning. Inkluderande utbildning förutsätter vidare förändringar i kultur, politik och praktik som tillgodoser möjligheten för ordinarie skolor att på ett effektivt sätt inkludera alla studerande (Allmän kommentar nr 4 om rätten till inkluderande utbildning, punkt 10).

Bestämmelser som har till ändamål att motverka diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter inom utbildningsområdet oavsett bland annat funktionsnedsättning finns i **diskrimineringslagen** (1 kap. 8 § andra stycket skollagen). Med diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567) avses, utöver bl.a. direkt och indirekt diskriminering, även bristande tillgänglighet – det vill säga

att en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att skäliga åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan funktionsnedsättning (1 kap. 4 § diskrimineringslagen). Den som bedriver utbildning ska också bedriva ett förebyggande och främjande arbete och verka för lika rättigheter och möjligheter oavsett exempelvis kön eller funktionsnedsättning (3 kap. 1-3 och 16-17 §§ diskrimineringslagen).

Tillgänglighet i lärmiljö och undervisning

Utbildningen i grundskolan syftar till att ge eleverna kunskaper och värden och utveckla elevernas förmåga att tillägna sig dessa. Utbildningen ska utformas så att den bidrar till personlig utveckling samt förbereder eleverna för aktiva livsval och ligger till grund för fortsatt utbildning. Utbildningen ska vidare främja allsidiga kontakter och social gemenskap och ge en god grund för ett aktivt deltagande i samhällslivet (10 kap. 2 § skollagen). I bestämmelsens **förarbeten** konstateras bl.a. att elever är olika och har olika behov men alla har rätt till en likvärdig grundskoleutbildning. Skolgången ska därför anpassas efter varje elevs förutsättningar och behov. Anpassningen får dock inte göras på ett sådant sätt att den kan leda till att elevernas möjligheter att knyta allsidiga kontakter inskränks. Inte heller får elevernas grundläggande rätt att tillhöra en fast grupp, en social gemenskap, inskränkas annat än om mycket starka skäl motiverar detta (prop. 2009/10:165 s 367).

Enligt **skollagen** ska rektorn leda och samordna det pedagogiska arbetet vid skolenheten, verka för att utbildningen utvecklas och ansvara för att fördela resurser efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov (2 kap. 9-10 §§ skollagen). Rektorn ansvarar också för att ett kvalitetsarbete bedrivs vid skolenheten samt att detta genomförs under medverkan av personal och elever (4 kap. 4 § skollagen). Enligt **läroplanen** har rektorn ett särskilt ansvar för att utbildningen och undervisningen präglas av ett jämställdhetsperspektiv, att personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och att lära av varandra för att utveckla utbildningen samt att skolpersonalen får kännedom om de internationella överenskommelser som Sverige har förbundit sig att beakta i utbildningen (Lgr 22 2.8 Rektors ansvar).

Av **skollagen** följer att de elever som till följd av en funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som gäller ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser (3 kap. 2 § skollagen). Med funktionsnedsättning avses, enligt **förarbeten**, inte bara fysiska funktionshinder som syn- och hörselnedsättningar, utan också exempelvis nedsättningar inom ramen för autismspektrat, ADHD och dyslexi. Den som har en funktionsnedsättning som medför

svårigheter att nå kunskapskraven ska inte bara ges tillräckligt stöd för att nå den lägsta godtagbara kunskapsnivån (prop. 2013/14:148 s. 55).

En elev i grundskolan ska enligt **skollagen** ges extra anpassningar om det befaras att eleven inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Särskilt stöd i grundskolan ska ges elever på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås (3 kap. 5 och 7-10 §§ skollagen). Enligt **skolförordningen** ska eleverna genom strukturerad undervisning ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna ska uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper eller betygskriterier som minst ska uppfyllas och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen (5 kap. 2 § skolförordningen).

I **läroplanen** förtydligas att en likvärdig utbildning inte innebär att undervisningen ska utformas på samma sätt överallt eller att skolans resurser ska fördelas lika. Hänsyn ska tas till elevernas olika förutsättningar och behov och skolan har ett särskilt ansvar för de elever som av olika anledningar har svårigheter att nå målen för utbildningen. Därför kan undervisningen aldrig utformas lika för alla (Lgr 22, 1 En likvärdig utbildning). Alla som arbetar i skolan ska uppmärksamma och stödja elever i behov av extra anpassningar eller särskilt stöd samt samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande. Läraren ska bl.a. ta hänsyn till varje enskild individs behov och förutsättningar samt handleda och ge extra anpassningar eller särskilt stöd till elever som har svårigheter.

Enligt **skollagen** ska det finnas elevhälsa, som omfattar medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser och som främst verkar förebyggande och hälsofrämjande samt stödjer elevernas utveckling mot utbildningens mål (2 kap. 25 § skollagen). Enligt **läroplanen** har rektorn ett särskilt ansvar bl.a. för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får den ledning och stimulans, de extra anpassningar eller det särskilda stöd samt den hjälp de behöver (Lgr 22 2.8 Rektors ansvar).

Enligt **skollagen** ska det för utbildningen finnas de lokaler och den utrustning som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas (2 kap. 35 § skollagen). Alla elever ska vidare tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero (5 kap. 3 § skollagen).

Bilaga 4: Mall för huvudmannens redovisning

En viktig del i Skolinspektionens arbete är att ta del av elevernas synpunkter om sin skolsituation i våra utredningar. Vi skulle därför vilja veta om ni återkopplat vårt beslut till eleverna och i så fall på vilket sätt?

- **Utvecklingsområde 1:** Rektorn behöver förbättra systematiken i arbetet med att identifiera och undanröja hinder för en tillgänglig lärmiljö med fokus på neuropsykiatriska svårigheter.

Redovisa vilka åtgärder som genomförts:

Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet:

Beskriv de effekter som eventuellt förväntas på längre sikt:

Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:

Utvecklingsområde 2: Rektorn behöver, utifrån en behovsanalys, se till att personalen ges ytterligare kunskap om neuropsykiatriska svårigheter och de pedagogiska konsekvenser de så kan få i lärmiljön.

Redovisa vilka åtgärder som genomförts:

Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet:

Beskriv de effekter som eventuellt förväntas på längre sikt:

Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:
Utvecklingsområde 3: Lärarna behöver se till att tillsammans med specialpedagogisk kompetens ytterligare utveckla den pedagogiska tillgängligheten för elever som har neuropsykiatriska svårigheter.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet:
Beskriv de effekter som eventuellt förväntas på längre sikt:
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:

Utvecklingsområde 4: Lärarna behöver, i samverkan med rektorn, se till att undervisningen blir mer fysiskt tillgänglig för elever som har neuropsykiatriska svårigheter.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet:
Beskriv de effekter som eventuellt förväntas på längre sikt:
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras: